

Sistem volitev po volilnih okrajih, ki jih je 88 naj ostane, saj omogoča da v prihodnosti uveljavimo ponastavitev Volilnega sistema na način izvoljivosti posameznega poslanca tako da bi bil v vsakem Volilnem okraju izvoljen po eden. Na ta način bi združili načelo proporcionalnosti volilnega sistema – razpršitev enot volitev po vsej državi in načelo večinskega volilnega sistema, saj bi v posamezni enoti volitev (88) odločala večina. To bi zahtevalo odpravo 4% volilnega praga, ki je del strankokratskega vladanja v RS. Kandidati za poslance in kasneje izvoljeni poslanci so po Ustavi RS zavezani sebi in v odločitvah samostojni, politične stranke pa bi morale biti v položaju samo njihovi podporni in ne tako kot je sedaj, da so več in manj pokorni podrejeni politični stranki. Tako ne bi imeli koalicij političnih strank, ampak predvsem poslancev podobnih programov delovanja v parlamentu. To zahteva tudi črtanje volilnega praga iz Ustave RS. Štiriodstotni volilni prag preferira politične stranke in je kot tak podlaga obstoja strankokracije, obenem pa sproža prerazdeljevanje glasov in nepotrebno zapleta volilni sistem, tako da postaja nepregleden. Volilni sistem mora preferirati posameznika, njegove sposobnosti in zaveze.

Zahtevamo da DZ RS preko spremembe Zakona o volitvah in podobnih predpisov uredi tudi obveščanje volivcev na način da prejmejo volilno obvestilo / razglas za posamezni Volilni okraj tako da *bodov njem navedeni razdelani podatki o kandidatih, njegov program ter reference*. Dosedanja volilna obvestila volivcem v RS so vsebovala podatke za celotno Volilno enoto (11 okrajev) in so bila pisana na način »telefonskega imenika«, vsebovala so zgolj par suhoparnih navedb: ime, datum rojstva, poklic kandidata ipd.

Predlagana poenostavitev volilnega sistema odpravlja tako problem splošne NERAZUMLJIVOSTI volilnega sistema, kot tudi prerazdeljevanje glasov volivcev, kar je v neskladju z 80. členom Ustave RS.

DZRS pa v letu 2020 ne razpravlja o ukinitvi Volilnih enot (8) ampak o ukinitvi Volilnih okrajev (88). Če se jih ukine bo prišlo do dodatne centralizacije volitev, tudi na medijskem nivoju. Decentralizacija volitve **kandidatov z imeni in priimki po posameznih Volilnih okrajih** bi omogočile, da bi vsak okraj pridobil po enega poslanca. Tako bi razpadel ključni problem našega volilnega sistema - strankokracije, ko volivci poznajo izjave, in več in manj, zgolj načelna stališča predsednikov večjih političnih strank. V primeru volitev po volilnih enotah (ki so 11 večje kot povprečna velikost enega Volilnega okraja) mediji lažje vsiljujejo medsebojna pričkanja strankarskih veljakov in izdelujejo realnostni šov kar ni vredno temeljev naše ustavnosti - demokratične republike... Posledično se pri nas v času volitev povsem pozabi na kandidate njihova izjasnjevanja, programe in reference.

Torej je naloga oblasti, da sledi zahtevam Ustavnega sodišča in administrativno za potrebe volitev razdeli Volilne okraje na način, da bo število volivcev po okrajih enako, z odstopanjem največ 10% kar je sicer običaj pri primerjalnih sistemih seveda ob upoštevanju geografsko sosedskega načela; [Vir](#).

Temelje ustavnosti smejo spreminjati samo volivci. Parlament ne sme spreminjati temeljev družbenega reda.

Volitve so ZAVEZA, pogodba med obljubami kandidata in izbiro volivca. Čim bolj so enote volitev razpršene, bolj se lahko uveljavi **zahteva 80. člena Ustave RS: volivec mora imeti odločilen vpliv na dodelitev mandatov**.

Smo eno ljudstvo in vsi želimo živeti v pravični demokratični in svobodni družbi z odgovornim in sposobnim vodstvom.

Slovenija je majhna država v srcu Evrope, zakaj ne bi postali ravno mi unikum z razvojem demokracije.

PROBLEM DOSEDANJIH VOLITEV V VOLILNIH OKRAJIH

Ker volivci izbirajo volilne liste političnih strank so volitve izmaličene, saj te liste preferirajo kandidate na najvišjih mestih kandidatnih list medijsko prepoznanih političnih strank (Glejte tudi stališče dr. Jurija Toplaka v Odločbi USRS). Vodstvo politične stranke za svoje delovanje prejema denar s strani volivcev preko proračuna RS, izdeluje tudi kandidatne liste za poslance. Tako so krogi mediokritet znotraj političnih strank zapečeni in s tem tudi korupcijska in oblastna tveganja. Slovenija je spoznana za eno najbolj koruptivnih držav v EU. Le kje so vzroki za to? **Kandidature neodvisnih posameznikov v času vzpostavitve demokratične republike Slovenije od 1991 do danes niso dale nobenega poslanca**. So neučinkovita možnost kandidiranja, ki je v bistvu operacija nemogoče. Zato je tovrstna možnost nerealna in se izkazuje kot neustavna farsa zakonodajalca, ki vse, ki niso del elitnih političnih strank potiska v nujno margino.

Izbiranje med dvema slabima rešitvama in podobnih neiskrenosti preigravanj s posledico - usihanje na obroke ni prava in ni naša rešitev. Politika se naj umakne pri vsebinski kreaciji volilnega sistema tudi iz naslova konflikta interesov. Tudi Sodni svet RS zavzema stališča glede politično neodvisnih volitev sodnikov... nakazuje nujnost strokovnega, politično nenavijaškega pristopa k tematiki volitev v RS, kot systemskega temelja države. Volilni sistem mora odražati postopke, ki zagotavljajo načela strokovnosti in transparentnosti.

Odgovor Sodnega sveta RS Vladislavu Stresu 19.11.2020 [PDF](#) *Sodni svet RS je "10. 9. 2020; zavzel stališče, da je nujno, da se strankarska politika umakne iz postopkov imenovanja sodnic in sodnikov; ter na isti seji sprejel sklep, da podal pobudo za spremembo Ustave in Zakona o sodniški službi, tako da se pristojnost za volitve oziroma imenovanje sodnic in sodnikov z Državnega zbora prenese na drug ustavni organ. V navedenih postopkih morajo biti namreč na prvem mestu zagotovljena načela strokovnosti in transparentnosti."*

Zahteva po pošteni obravnavi ključne zakonodaje za izvajanje Ustavnega reda v RS - volilne zakonodaje omogoča uvod v VLADO NARODNE ENOTNOSTI, saj bo parlament preko predlaganega volilnega samonadzora dobil zaupanje državljanov.

PRILOGA

Odločitev US RS:

- 3. Člen 4 Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (Uradni list RS, št. 24/05 –uradno prečiščeno besedilo) je v neskladju z Ustavo.
 - 4. Državni zbor mora ugotovljeno protiustavnost iz prejšnje točke izreka odpraviti v roku dveh let po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije
- Točki 3 in 4 izreka je US RS sprejelo z osmimi glasovi za in enim ločenim delno pritrdilnim.

Prof. dr. **Jurij Toplak** je v zvezi z velikostjo okrajev in številom volivcev v okraju, v obrazložitvi iste odločbe USRS, pojasnil, da je vsa svetovna teorija volitev enotna, da gre za kršitev enake volilne pravice, če je razlika med volivci takšna, da lahko en volivec dvigne rezultat svojega kandidata za en promil, drugi pa s svojim glasom za tri promile, in to je razlika, do katere prihaja v Republiki Sloveniji... sedanji volilni sistem volivcu daje vpliv, ki pa ni odločilen... polovica evropskih držav (npr. Latvija), ki imajo sistem odprtih list, v katerem lahko volivec najprej izbere stranko, potem pa znotraj stranke še kandidata(-e)... **veljavni volilni sistem** izpolnjuje le merilo sorazmernega predstavnštva, **ne daje pa volivcu možnosti izbire znotraj stranke, temveč vsiljen preferenčni glas**. Če volivec nima možnosti izbire strankarskih kandidatov, je zelo težko govoriti o odločilnem vplivu volivcev na izbiro kandidata... obstaja veliko sistemov, ki volivcem dajejo odločilen vpliv na dodelitev mandatov in ki omogočajo oblikovanje volilnih okrajev tako, da je moč glasov posameznih volivcev iz posameznih okrajev enaka. <https://www.us-rs.si/media/u-i-32-15.pdf>

3. Člen 4 Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (Uradni list RS, št. 24/05 –uradno prečiščeno besedilo) je v neskladju z Ustavo **Klemen Jaklič**: »saj ta člen namreč nekaterim volivcem daje en glas, drugim pa skoraj štiri... okraj po številu volivcev niso približno enako veliki, ampak so v praksi radikalno različni! Tako je imel na volitvah leta 2014 na primer največji okraj kar 3.73-krat več volivcev od najmanjšega. To pomeni, da **glas volivca v najmanjšem okraju šteje 3.73-krat toliko kot glas volivca v največjem okraju**... (Zakon o volitvah v DZRS) ne priznava osnovnega načela demokratične ureditve, da na volitvah vsakemu državljanu –ne glede na družbeni, ekonomski, socialni, spolni, rasni oziroma kakršenkoli drug status, kot je npr. kraj bivališča – pripada le po en glas... Kodeks dobre prakse s področja volilnih zadev, ki ga je oblikovala Beneška komisija, pa glede tega temeljnega vprašanja vzpostavlja skupne minimalne standarde evropskih držav. Predpisuje, da morajo države upoštevati specifične okoliščine, pri čemer pa je **razlika v velikosti okrajev lahko izjemoma nekje do 10 odstotkov**, nikoli 15 odstotkov, razen v res izjemnih primerih, ko gre npr. za varstvo manjšin... V Združenem kraljestvu je bil leta 1944 postavljen standard 25 odstotkov, vendar je bil razveljavljen samo dve leti kasneje. Trenutno pravilo tam določa odstopanje ne več kot 5 odstotkov. Vidimo torej, kam se uvršča Slovenija s svojim odstopanjem v velikosti okrajev, ki je 373-odstotno!... Če se bo zdaj, ko je kršitev znana, zakonodajalec želel izogniti obsodbi volilnega sistema v Strasbourgu, bo moral protiustavnost popraviti ne le do mere, kot jo iz taktičnih razlogov varljivo napačno sporoči večina, ampak vse do mere, ki ne bo kršila načela »ena oseba, en glas« tudi na ravni okrajev... V slovenskem volilnem sistemu velja slednje: da torej politična stranka sama postavi in s tem volivcu vsili enega samega kandidata iz svoje stranke. Tako volivec pri glasovanju o dodelitvi mandata sploh nima izbire med različnimi kandidati iste stranke!... Šele ko je volivec do izvoljenega poslanca v resnično demokratičnem razmerju – tako, da je poslančeva izvolitev v resnici neposredno odvisna od volivčevega glasu –lahko govorimo o izpolnjeni ustavni vrednoti, ki stoji za pojmom »odločilni vpliv«. Takšna situacija je popolnoma nasprotna od tiste, ko gre za volivce, ki so v praksi ostali brez odločilnega vpliva na dodelitev mandata v svojem volilnem območju, kjer ni bil izvoljen noben poslanec«

<https://www.us-rs.si/media/u-i-32-15.delno.odklonilno.in.delno.pritrdilno.lm.ddd.jaklic.pdf>

<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/odmevi/174736528> <https://4d.rtvsllo.si/oddaja/odmevi/66>

<https://www.e-obcina.si/Files/eMagazine/367/168061/Uradni%20list%20Republike%20Slovenije%20st.%2082-2018.pdf>

<https://zakonodaja.com/ustava/urs/80-clen-sestava-in-volitve>

https://www.te.gob.mx/vota_elections/thesaurus/article/16943/16198/133

http://stres.a.gape.org/info_politik/gibanje_za_prenovo_slovenije.htm

»Državljanov ne zanimajo delitve med leve in desne, želijo živeti v miru in v okoliščinah stabilnega razvoja, zato bodo v skladu s tem ciljem tudi dolgoročno glasovali. Naravno pravo, ki je del nas samih ne pozna umetnih delitev, ampak gradi na moči argumenta.«

V Ljubljani 16.12. 2020

Za Gibanje za prenovo Slovenije

Vladislav Stres

Fabianijeva 45, Ljubljana

PROPORCIONALNI, VEČINSKI ALI SREDINSKI MODEL VOLILNEGA SISTEMA

Polarizacija v družbi ima vedno temelj v posplošenem navijaštvu, torej temelji na spretnem zavajanju ter laganju. Večinski sistem je možen, če postane cela Slovenija ENA VOLILNA ENOTA (enonimalna). Tako dobi absolutno prednost POPULIZEM. Kritika tega je nujna - upravičena, a pri nekaterih tako hudo "krvava cunj" da ne vidijo drugih, še neuveljavljanih, možnosti.

Za Slovenijo kot eno volilno enoto se zavzemajo skrajni desničarji, tudi SDS.

Trenutno se slovenski volilni sistem nagiba na stran VEČINSKEGA MODELA. V zakonu tako beremo:

"2. člen: Za območje Republike Slovenije se določi osem volilnih enot, ki obsegajo območja več sosednjih občin..."

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO281>

Za uvedbo večinskega volilnega sistema v Sloveniji je čas dozorel zaradi:

- vse bolj učinkovite medijske manipulacije
- vse večje stiske prebivalstva kar zahteva pragmatizem iskanja generalne rešitve na pladnju, ki jo ponudi nekdo drug – poenostavitev v centralizacijo obveščanja in odločanja
- **šibkosti opozicije**, ki se zoperstavlja **argumentom moči** zaradi intelektualne izpraznjenosti, kokofonije in posledično vsakodnevne **blamaže** v vseh barvnih odtenkih.

SREDINSKI MODEL VOLILNEGA SISTEMA

Model številnih enot izvoljivosti je tretji model, ki združuje prednosti proporcionalnega - decentralizacija volitev in večinskega sistema - izbiranje med dvema glavnima opcijama tako da se zanemari vse druge. Ta model lahko poimenujemo s **SREDINSKI MODEL VOLILNEGA SISTEMA** kar bi pri nas bil - volitve poslancev po posameznem Volilnem okraju (88), ki mora biti številčno glede volivcev uravnotežen z drugimi. Zahtevano v 80. členu Ustave RS ne omogoča preračunavanja glasov.

Delitev volilnega telesa na leve in desne - dvostrankarstva - onemogoča številčnost enot izvoljivosti kandidatov in naravna nagnjenost volivcev k moči argumentov, kot je npr. kvaliteta življenja katere del je tudi soodločanje, relevantnost informacij, ki jih v današnji informacijski dobi volivec lahko dobi ali pa tudi ne... Podpreti je treba proces poenostavitve volilnega sistema v decentralizacijo obveščanja in odločanja. Liste kandidatov in vstopni prag v DZ RS iz volilnega sistema tako odpadejo.

Prof. dr. Franc Grad, 1992: 34: "*Načelo enake volilne pravice pomeni, da ima glas vsakega volivca enako vrednost, da ima pri volitvah v isto predstavniško telo vsak volivec samo en glas in njegov glas nima nobene prednosti pred glasovi drugih volivcev.*"
<http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/MIakar-Ernesta.PDF>

Prof. dr. Franc Grad: Oba elementa, ki ju določa peti odstavek 80. člena Ustave (**proporcionalni volilni sistem in odločilen vpliv volivcev na dodelitev mandatov**) sta, enakovredna in veljavni volilni sistem pomeni eno od njenih možnih kombinacij, katera pa ni nujno najboljša mogoča ustavno skladna ureditev.

Odločilen vpliv volivcev je mogoče dosledno upoštevati samo v večinskem sistemu in pri sistemu enega prenosljivega glasu kot enem od proporcionalnih sistemov, sicer pa je mogoče upoštevati zgolj relativni vpliv volivcev. »Po njegovem mnenju je izbira volilnega sistema tipično politično vprašanje, zato bi morala biti presoja Ustavnega sodišča čim bolj zadržana. Glede velikosti volilnih okrajev je poudaril, da bi bilo z vidika izvajanja volilne kampanje zaželeno, da so čim bolj enaki po številu volivcev, vendar pa to nima neposrednega vpliva na izvolitev kandidatov. Mandati naj bi se namreč delili na ravni volilne enote, zato naj bi se tudi enakost volilne pravice izražala na ravni volilne enote (in na ravni države kot celote); **velikost volilnih okrajev naj bi bila z vidika enakosti volilne pravice popolnoma nepomembna.**»

Vir vsebine izjav Franc Grada; Ustavna odločba 2018: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO281>

Sorazmernost o kateri govori 80. člen Ustave RS ni isto kot proporcionalnost. Gre za trik preko preimenovanja in sklicevanje na lastno napačno poimenovanje. Peti odstavek 80 člena Ustave RS namreč pravi:

»*Poslanci, razen poslancev narodnih skupnosti, se volijo po načelu **sorazmerna predstavništva** ob štiriodstotnem volilnem pragu za vstop v Državni zbor, pri čemer imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom.*«

Franci Grad je kot kaže iz njegovih objav in statusov (kratak čas je bil tudi Ustavni sodnik) pomemben ideolog našega volilnega sistema. Če vemo, da zanj ni problematično da par poslancev podpiše kandidaturu za poslanca komerkoli na drugi strani pa nekdo izven parlamentarnega klientelizma potrebuje več 1.000 glasov podpore volivcev dobljenih preko Upravnih enot, ve da gre za ideologa, ki se v primeru volilnega sistema poslužuje prevar. Tako da lahko govorimo o **zaroti elitnikov glede volilnega sistema**. Posledice kraje volilnega sistema, ki je prikrojen potrebam dejanskih oblastnikov so sistemska korupcija javnega naročanja, okornost, slaba učinkovitost delovanja pravnega sistema, apatija volivcev ipd.

Več: http://stres.a.gape.org/info/politik/gibanje_za_prenovo_slovenije.htm